

Nr 20

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av priserna på fisk under budgetåret 1959/60 m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en till riksdagen den 20 februari 1959 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 65, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning angående ändrad lydelse av 9 § förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma förordning;

2) förordning om ändrad lydelse av 7 § förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur ävensom om ändring av den vid förordningen fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning;

3) förordning om ändring av den vid förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning; samt

dels medgiva, att för tiden till och med den 30 juni 1960 reglering av priserna på fisk ävensom importen och exporten av fisk av vissa slag jämte därmed sammanhängande frågor må anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i det föregående;

dels bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1959/60 för lån i Sveriges kreditbank aktiebolag mot gängse ränta ställa garanti dels åt Sydkustfisk, förening u. p. a. intill ett belopp av 2 000 000 kronor jämte ränta, dels åt Väst kustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 3 000 000 kronor jämte ränta.

I samband härmed har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 399 av herr *Nilsson, Yngve*, och herr *Arvidson* samt II: 485 av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Svensson* i Krokstorp, i vilka motioner yrkats, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala, dels att nya minimipriser måtte bestämmas till 75 öre per kg för torsk I rensad med huvud, 65 öre per kg för torsk II rensad med huvud, 80 öre per kg för sill I och II samt 65 öre per kg för sill III, dels

att garantipriset för olika fiskslag höjes i motsvarande mån som minimipriset.

Beträffande de skäl, som av motionärerna anförts till stöd för yrkandet, får utskottet hänvisa till motionen II: 485.

De propositionen bifogade författningsförslagen är av följande lydelse:

Förslag

till

Förordning

**angående ändrad lydelse av 9 § förordningen den 30 maj 1952 (nr 320)
om viss reglering av handeln med fisk, m. m., så ock om fortsatt giltighet
av samma förordning**

Härigenom förordnas *dels* att 9 § förordningen den 30 maj 1952 om viss reglering av handeln med fisk, m. m.¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges, *dels* att förordningen, vilken enligt förordning den 11 april 1958 (nr 129) gäller till och med den 30 juni 1959, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1960.

9 §.

Prisregleringsavgift för importfisk skall, såvitt ej jordbruksnämnden med stöd av andra stycket annat bestämmer, erläggas till tullverket i den ordning som är föreskriven beträffande tull. Jämväl i fråga om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för dröjsmål med eller uteblivande av betalning skall angående sådan prisregleringsavgift gälla detsamma som rörande tull. Avgiften skall i fråga om varje varuparti, som särskilt anmälts till förtullning, påföras i jämna kronor, så att överskjutande öretal bortfaller.

I den — — — av förordnandet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959.

Förslag

till

Förordning

**om ändrad lydelse av 7 § förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående
reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur ävensom om ändring
av den vid förordningen fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av
samma förordning**

Härigenom förordnas *dels* att 7 § förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur ävensom den vid förordningen fogade bilagan skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan an-

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § SFS 1953: 373 och beträffande 12 § SFS 1956: 202.

gives, *dels* att förordningen, vilken enligt förordning den 11 april 1958 (nr 130) gäller till och med den 30 juni 1959, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1960.

7 §.

Införselavgift skall erläggas till tullverket i den ordning som är föreskriven beträffande tull. Jämväl i fråga om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för dröjsmål med eller uteblivande av betalning skall angående införselavgift gälla detsamma som rörande tull. Avgiften skall i fråga om varje varuparti, som särskilt anmälts till förtullning, påföras i jämna kronor, så att överskjutande öretal bortfaller.

I den — — — dylik avgift.

*Bilaga***Förteckning**

över varor vilka omfattas av förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur

Tulltaxenr	Varuslag
ur 03.01	Fisk, färsk (levande eller död), kyld eller fryst, (annan än s. k. skrapfisk, fisk för odlingsändamål och akvariefisk) av följande slag, nämligen lax, laxöring, forell, röding, rödspätta, rödtunga, sandskädda (slätta), torsk, kolja, vitling, gråsej, kummel, långa, lyrtorsk (bleka), lubb (brosme), sillfisk, horngädda (hornfisk, näbbgädda), makrill, ål, gädda och gös, hel, rensad eller styckad; filead fisk, färsk, kyld eller fryst
ur 03.02	Sillfisk och makrill, saltad; spillånga
ur 03.03	Hummer och räkor, med eller utan skal, färska (levande eller döda), kylda, frysta, saltade eller torkade; hummer och räkor, med skal, kokta i vatten
ur 16.04	Skarpsill och sardeller i förpackningar med en nettovikt av minst 45 kg samt sill, strömming härunder inbegripen, endast kryddade eller sockersaltade (icke i hermetiskt slutna detaljhandelsförpackningar)

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959.

Förslag

till

Förordning

om ändring av den vid förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning

Härigenom förordnas *dels* att den vid förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. fogade bilagan skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels* att förordningen, vilken enligt förordning den 11 april 1958 (nr 131) gäller till och med den 30 juni 1959, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1960.

Förteckning

över varor vilka omfattas av förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.

Tulltaxenr	Varuslag
03.01	Fisk, färsk (levande eller död), kyld eller fryst
03.02	Fisk, saltad, torkad eller rökt
03.03	Kräftdjur och blötdjur, med eller utan skal, färska (levande eller döda), kylda, frysta, saltade eller torkade; kräftdjur med skal, kokta i vatten
16.04	Fisk, beredd eller konserverad, kaviar och kaviarersättning härunder inbegripna
16.05	Kräftdjur och blötdjur, beredda eller konserverade

I. Inledning

I förordningen den 30 maj 1952 (nr 320; ändrad genom förordningarna 1953: 373 och 1956: 202) om viss reglering av handeln med fisk, m. m., vilken förordning gäller t. o. m. den 30 juni 1959, är bestämmelser meddelade om handelsreglering — grundad på auktorisation av s. k. producentföreningar — och om prisregleringsavgift på fisk. Importen och exporten av fisk och fiskprodukter regleras med stöd av kungörelsen den 14 mars 1947 (nr 82) angående allmänt importförbud samt förordningarna den 5 juni 1953 (nr 372 och 374) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur resp. utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. Enligt sistnämnda förordningar, vilka likaså äger giltighet t. o. m. den 30 juni 1959, fordras i princip tillstånd av statens jordbruksnämnd för import och export av fisk och fiskprodukter.

Genom beslut den 11 april 1958 bemyndigade Kungl. Maj:t statens jordbruksnämnd att för tiden t. o. m. den 30 juni 1959 i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som angivits i propositionen 1958: 71 samt jordbruksutskottets utlåtande 1958: 9, anordna reglering av priserna på fisk samt av importen och exporten av fisk och skaldjur utav vissa slag ävensom att dels förordna om upptagande av prisregleringsavgift å svenskfångad fisk och importfisk enligt 5 och 8 §§ nyssnämnda förordning 1952: 320, dels enligt 12 § samma förordning meddela — såvitt angår täckande av andra kostnader i samband med prisreglering på fisk än i jordbruksnämndens centrala organisation uppkommande uppbörds- och kontrollkostnader — närmare föreskrifter rörande användningen av medel, som inflyter till jordbruksnämnden genom upptagande av omförmälda prisregleringsavgifter m. m. I samma beslut föreskrev Kungl. Maj:t, att de medel, som inflyter vid upptagandet av införselavgifter på färska och frysta filéer av gråsej, kolja, kungsfisk (rödkolja, uer), torsk och vitling skulle av jordbruks-

nämnden — med den begränsning, som anges i det följande — tillföras nämndens prisregleringskassa för fisk att användas för med kassan avsedda ändamål. Vidare bemyndigades jordbruksnämnden att av de medel, som inestår i prisregleringskassan för fisk, till regleringsföreningarna på fiskets område jämväl under budgetåret 1958/59 utlämna lån för tillfällig finansiering av kreditförsäljningar av fisk till utlandet på villkor, som föreskriver av Kungl. Maj:t genom särskilt beslut den 3 september 1954, dock att lån, vilka beviljades efter den 30 juni 1958, skulle löpa med en ränta motsvarande riksbankens diskonto plus 0,5 procent. Samtidigt bemyndigades jordbruksnämnden att till bestridande av i förenämnda proposition omförmälda eventuella tillskott till kvalitetskontrollen av konserver samt av kostnaderna för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver — i den mån sistnämnda kostnader icke kunde bestridas genom inflytande kontrollavgifter — använda i första hand i jordbruksnämndens clearingkassa för fisk den 1 juli 1958 kvarstående medel och i andra hand ett belopp av högst 20 000 kr. ur de genom upptagande av införselavgifter på fiskets område för budgetåret 1958/59 inflytande eller dessförinnan influtna medlen. Slutligen bemyndigade Kungl. Maj:t jordbruksnämnden att för bestridande av kostnaderna under budgetåret 1958/59 för den befattningshavare, som har till uppgift att främja fiskexporten, disponera ett belopp av högst 90 000 kr., varav 45 000 kr. från reservationsanslaget Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. och återstoden från de genom upptagande av införselavgifter på fiskets område för budgetåret 1958/59 inflytande eller dessförinnan influtna medlen.

I skrivelse, som inkommit till jordbruksdepartementet den 12 februari 1959, har *statens jordbruksnämnd* framlagt förslag till reglering av priserna på fisk under budgetåret 1959/60, m. m. Nämnden erinrar därvid om att enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 februari 1954 en utredning pågår med uppdrag att verkställa översyn av riktlinjerna för prisregleringen på fiskets område (1954 års fiskeriutredning), samt att vidare nordiska ekonomiska samarbetsutskottet i september 1958 framlagt förslag (SOU 1958: 31) till en nordisk marknad beträffande bl. a. fisk och fiskprodukter. Över förslaget hade nämnden den 22 januari 1959 avgivit yttrande. Nämnden framhåller, att regleringarna på fiskets område i väsentliga delar torde bli beroende av resultatet av överväganden i anslutning till nu nämnda förslag liksom av utgången av förhandlingar angående upprättandet av ett västeuropeiskt frihandelsområde. Någon hänsyn till dessa förhållanden har ej tagits vid avgivandet av nämndens omförmälda förslag till reglering av priserna på fisk under nästa budgetår.

Jordbruksnämnden har vidare anmält, att den i de frågor, som berörts i skrivelsen, dels haft överläggningar med nämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område, dels samrått med *fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion*. Därvid har fiskeristyrelsen förklarat sig tillstyrka jordbruksnämndens förslag utom såvitt avser frågan om representation för handel och industri i prisregleringsföreningarnas styrelser. I sistnämnda

fråga har fiskeristyrelsen — inom vilken en ledamot anfört skiljaktig mening innebärande att styrelsen bort tillstyrka jordbruksnämndens förslag i dess helhet — i huvudsak anfört följande.

II. Reglering av priserna på fisk m. m.

Nuvarande förhållanden

Jordbruksnämnden lämnar i sin skrivelse inledningsvis en redogörelse för *innebörden av prisregleringen samt fångst- och prisutvecklingen m. m.* (prop. s. 7—14).

Frågan om fortsatt prisreglering m. m.

Jordbruksnämndens överläggningar med berörda parter. I sin skrivelse meddelar jordbruksnämnden, att den vid överläggningar med representanter för vederbörande fiskarorganisationer samt för handeln och industrien berett dessa tillfälle att framföra sina synpunkter på frågan om de fortsatta prisregleringarna på fiskets område efter utgången av budgetåret 1958/59. Överläggningar i ämnet har därjämte ägt rum med nämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område.

Beträffande vad som förekommit vid nyssnämnda överläggningar anför jordbruksnämnden inledningsvis, att det från fiskarorganisationernas sida framhållits, att behov föreligger av en fortsatt prisreglering på fisk efter i huvudsak nuvarande grunder. Denna reglering innebär bl. a., att nämnden, om förutsättningar därför föreligger, äger rätt att dels utvidga prisregleringen att omfatta foder- och konservströmming samt på sydkusten ilandförd makrill, horngädda och skrubba, dels ock genomföra prisreglering på torsk för ostkusten norr om Blekinge enligt det för väst- och sydkusten gällande systemet.

Prisregleringsföreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk har anhållit, att de föreningarna tillerkända kreditgarantierna skall få åtnjutas även under nästa budgetår.

Jordbruksnämnden meddelar även, att färskfiskhandelns representanter i stort sett, liksom tidigare, vitsordat lämpligheten av det nuvarande prisregleringssystemet. Frågan om eventuella ändringar i systemet — liksom i fråga om auktorisationssystemet på ostkusten — har ansetts böra anstå i avvaktan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings arbete. Ej heller konservindustrin eller saltsillhandeln har i avbidan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings arbete framlagt några förslag till principiella ändringar av regleringarna på fiskets område. Under hänvisning till att centralnämnden för fiskpropaganda ej längre kan påräkna bidrag ur fiskerinäringens bensinskattfond för propaganda för fisk, har man från färskfiskhandelns sida förordat, att prisregleringsföreningarna skall ges tillstånd att till centralnämnden lämna medel för detta ändamål. Representanter för handeln

och beredningsindustrien har vidare — såsom senare skall närmare beröras — betonat angelägenheten av att viss omläggning sker av formerna för samarbetet med fiskets organisationer. Konservindustrien har i fråga om tillämpningen av importregleringen upprepat ett av industrien förra året väckt förslag, att färsk och kryddad skarpsill skall frilistas.

Fiskerinäringens representanter har samtliga förordat en förlängning på ett år av gällande förordningar om regleringarna på fiskets område i avvaktan på de förslag, som 1954 års fiskeriutredning kan komma att framlägga.

Jordbruksnämnden upplyser, att nämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område enhälligt uttalat sig för de av nämnden i det följande avgivna förslagen med undantag av dels att fiskarrepresentanterna i rådet motsatt sig förslaget om representation för handel och industri i prisregleringsföreningarnas styrelser, dels att vissa rådsledamöter förordat, att bidrag för centralnämndens för fiskpropaganda verksamhet skall utgå ur prisregleringskassan för fisk. Rådsledamöterna har vidare enhälligt tillstyrkt ett samgående mellan de olika kuststräckorna vad angår exporten på centraliserade marknader.

Jordbruksnämndens förslag. För egen del anför jordbruksnämnden i sin skrivelse, att den, då behov alltjämt föreligger av prisskydd för fiskarna, funnit skäl tala för att prisreglering på fisk skall bibehållas jämväl under budgetåret 1959/60. Nämnden har därvid särskilt pekat på den stigande betydelse, som exporten fått under senare år för avsättningen av fiskarnas fångster, samt på de osäkerhetsmoment, som är förenade därmed. Grunderna för prisregleringen bör enligt nämnden bibehållas i huvudsak oförändrade i avvaktan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings översyn av riktlinjerna för prisregleringen på fiskets område.

Med hänsyn till omfattningen av prisregleringsverksamheten tillstyrker jordbruksnämnden, att föreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk även under nästa budgetår till deras fulla belopp skall få disponera de krediter, för vilka staten ställt garanti, samt att behållningen i prisregleringskassan för fisk på de villkor, som fastställts av Kungl. Maj:t genom beslut den 3 september 1954 och den 11 april 1958, får användas för lån till prisregleringsföreningarna för tillfällig finansiering av kreditförsäljningar på export.

Beträffande prisregleringens finansiering framhåller jordbruksnämnden, att förhållandena på exportmarknaden alltjämt är sådana, att behållningen i prisregleringskassan för fisk bör reserveras att användas för bestridande av de utgifter, som i särskilda fall kan bli erforderliga vid uppkommande avsättningssvårigheter eller för att täcka förluster vid kreditförsäljningar. Enligt nämndens mening erfordras sålunda för prisregleringens upprätthållande alltjämt bemyndigande för nämnden att upptaga regleringsavgifter i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som f. n. tillämpas.

I fråga om regleringsavgifternas omfattning och storlek erinrar jordbruks-

nämnden om föredragande statsrådets uttalande i propositionen 1957: 88, att detta spørsmål bör tagas upp till övervägande, därest de medel, som inflyter till prisregleringskassan genom upptagande av införselavgifter på fiskfiléer, skulle visa sig mera väsentligt överstiga det belopp, som av dylika avgifter influtit under år 1956. Detta belopp utgör 1,56 milj. kr. och avser införselavgifter, som influtit under tiden februari—december. Anmälas må, att de under åren 1957 och 1958 influtna införselavgifterna understiger nämnda belopp och uppgår till resp. 1,11 och 1,54 milj. kr.

I detta sammanhang erinrar jordbruksnämnden, att föredragande statsrådet i propositionen 1956: 86 uttalat, att det i fortsättningen torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att för det framförliggande budgetåret meddela föreskrifter rörande den huvudsakliga användningen av de införselavgifter, som uttages på vissa slag av färska och frysta filéer. I anslutning härtill har uppdragits åt nämnden att avge förslag till dylik disposition samt att till detta förslag foga dels beräkningar rörande storleken av inflytande införselavgifter under det framförliggande budgetåret, dels — i fråga om såväl storleken som användningen av införselavgiftsmedlen — redovisning av utfallet för tilländalupet år samt en reviderad beräkning för det löpande året.

Enligt jordbruksnämndens mening bör ej heller i fortsättningen åtskillnad göras mellan de olika medel, som tillföres prisregleringskassan för fisk. Införselavgifterna bör därför även under nästa budgetår disponeras på i huvudsak samma sätt som prisregleringsavgifterna och sålunda i första hand användas för täckande av de löpande utgifterna för prisregleringens upprätthållande. I anslutning härtill erinrar nämnden om att Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln i årets statsverksproposition (p. 166) föreslagit, att kostnaderna under budgetåret 1959/60 för befattningen såsom fiskexportrepresentant skall till ett belopp av högst 45 000 kr. täckas av de för budgetåret inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen. Vidare förordar nämnden i det följande, att dessa medel till ett belopp av högst 35 000 kr. skall få användas till bestridande av kostnaderna under nästa budgetår för kvalitetskontroll. Under hänvisning till det anförda bör sålunda de för regleringsåret 1959/60 inflytande införselavgifterna — med de begränsningar, som föranledes av bifall till nyssnämnda förslag — enligt i huvudsak samma grunder som under innevarande budgetår disponeras för i första hand täckande av de löpande utgifterna för prisregleringens upprätthållande.

Jordbruksnämnden erinrar härefter, att föredragande departementschefen i propositionen 1958: 71 uttalat, att han i likhet med jordbruksnämnden ansåg det önskvärt, att överläggningar med berörda parter upptogs med anledning av ett inom nämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område väckt förslag, att plats borde beredas representanter för handel och industri inom prisregleringsföreningarnas styrelser. Med anledning av detta uttalande har inför nämnden överläggningar i frågan ägt rum i december 1958 med representanter för prisregleringsföreningarna på fiskets område och i januari 1959 med representanter för fiskhandeln och

fiskberedningsindustrien. Representanterna för prisregleringsföreningarna — centralföreningen Ostkustfisk var ej representerad vid sammanträdet — har vid dessa överläggningar förklarat sig ej kunna biträda förslaget om representation i föreningarnas styrelser för handel och industri. De har ansett nuvarande anordningar angående exporten av fisk vara tillfyllest för samarbetet mellan berörda parter. Dessa anordningar — för vilka nämnden senare redogör under avsnittet angående exporten — utgöres av de på väst- och sydkusten inrättade s. k. fiskexportnämnderna samt vidare, vad angår exporten på centraliserade marknader, av föreningen Sydsvensk exportfisk på sydkusten och av exportutskotten för svensk saltsill och för färsk fisk på västkusten. Enligt representanterna för föreningen Västkustfisk kunde en utbyggnad av samarbetet övervägas endast såtillvida, att i exportutskottet för färsk fisk på västkusten viss representation bereddes även för konservindustrien. Representanterna för konserv- och frysberedningsindustrien ävensom representanterna för den konsumentkooperativa handeln har vid överläggningarna betonat angelägenheten av att en omläggning sker av formerna för samarbetet med fiskets organisationer i syfte att möjliggöra ett för samtliga parter bättre resultat. Denna omläggning — som tills vidare ansågs böra begränsas att gälla endast väst- och sydkustens prisregleringsområden — har föreslagits skola ske genom att representation beredes handel och industri i prisregleringsföreningarnas styrelser samt vidare genom att ordförandeposterna i styrelserna av jordbruksnämnden besättes med opartisk person. Därjämte har ifrågasatts, om ej samtliga på väst- och sydkusten nu existerande organ för samarbetet mellan fiskarna samt handeln och fiskberedningsindustrien kunde för varje kuststräcka sammanslås till ett enda organ med representanter för alla intressen. Från den privata färskfiskhandelns sida framställdes vid nyssnämnda överläggningar ej något yrkande om omläggning av samarbetsformerna men man anhöll att, därest förslaget om representation i föreningarnas styrelser genomfördes, få representation däri efter vissa grunder.

För egen del erinrar jordbruksnämnden till en början om att det vid tillkomsten år 1946 av nu gällande prisregleringssystem förutsattes, att fiskarnas egna organisationer utan inblandning från andra intressen skulle handha verksamheten med omhändertagande och nyttiggörande av den fisk, som ej kunde säljas till av staten fastställda minimipriser. Dessa priser skulle enligt de ursprungliga direktiven för prisregleringen sättas så lågt, att såväl den normala inhemska konsumtionen (möjligen med undantag för några speciella konserver) som exporten till mera normala marknader i full utsträckning kunde tillgodoses genom inköp till minimipriset eller högre pris. Sedan flera år tillbaka har emellertid prisregleringssystemet så tillämpats, att förhållandena på färskmarknaden inom landet blivit i första hand bestämmande för avvägningen av minimipriser. Verksamhetsområdet för prisregleringsföreningarna har härigenom utvidgats att omfatta även andra avsättningsområden än dem, som ursprungligen avsågs. Viss del av fiskinköpen för konservindustriens och exportörernas behov utgöres exempelvis av fisk, som övertagits av prisregleringsföreningarna. Vidare har fiskexporten till länder med centraliserad import direkt eller indirekt koncentrerats till prisregleringsföreningarna, varigenom dessa kom-

mit att driva en från början ej avsedd betydande affärsverksamhet. Genom de nu nämnda förhållandena har för handel och industri uppkommit ett ökat behov av att erhålla direkt kontakt med prisregleringsföreningarnas verksamhet. Detta behov synes nämnden, åtminstone tills vidare, bäst kunna tillgodose genom att handeln och industrien får viss representation i föreningarnas styrelser. En sådan anordning synes även bättre än de nuvarande samarbetsformerna kunna bidra till att redan på ett tidigt stadium utjämna uppkommande motsättningar mellan parterna och härigenom skapa förutsättningar för ett för samtliga parter fruktbringande samarbete. Stöd härför utgör exempelvis de goda erfarenheter, som vunnits av arbetet inom de regleringsföreningar på jordbrukets område, där handeln och industrien erhållit representation.

Under hänvisning till det nu anförda föreslår nämnden, att nämnden erhåller bemyndigande att såsom villkor för utbetalande av pristillägg till regleringsföreningarna föreskriva, att i styrelserna för föreningarna Väst-kustfisk och Sydkustfisk skall ingå 2 resp. 3 av nämnden utsedda ledamöter som representanter för den inom resp. områden verksamma fiskhandeln och fiskberedningsindustrien. Med hänsyn särskilt till erfarenheterna från prisregleringsföreningarna på jordbrukets område tillstyrker nämnden vidare, att ordförandena i föreningarnas styrelser tillsättes av nämnden. Antalet styrelseledamöter i föreningarna Väst-kustfisk och Sydkustfisk är f. n. 8 resp. 11, varför ett genomförande av förslaget ej innebär, att prisregleringsföreningarna förlorar sin karaktär av fiskarnas egna organ. Frågan om eventuell sammanslagning av nuvarande samarbetsorgan på väst- och sydkusten torde i första hand få prövas av de av frågan berörda parterna.

Vad angår framställningen från färskfiskhandelns sida, att prisregleringsföreningarna skall ges tillstånd att till centralnämnden för fiskpropaganda lämna medel för propaganda för fisk erinrar jordbruksnämnden, att centralnämnden för fiskpropaganda bildades år 1951 av de organisationer — däribland prisregleringsföreningarna på fiskets område — som angivits i Kungl. Maj:ts skrivelse den 3 november 1950 angående medel till föreningen för fiskpropaganda för vissa kostnader i samband med bildandet av en centralnämnd för fiskpropaganda. Som bidrag till propaganda- och upplysningsverksamhet erhöll centralnämnden under ett vart av åren 1953, 1955, 1956 och 1957 50 000 kr. från fiskerinäringens bensinskattfond, varjämte centralnämnden från det tidigare nämnda reservationsanslaget till främjande av beredning och avsättning av fisk, m. m. tilldelades 50 000 kr. enligt Kungl. Maj:ts beslut den 7 augusti 1953 och likaledes 50 000 kr. enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juli 1956. Som förutsättning för utfåendet av de båda sistnämnda bidragen föreskrev Kungl. Maj:t bl. a., att de i centralnämnden ingående organisationerna skulle för nämndens propaganda- och upplysningsverksamhet tillskjuta minst motsvarande belopp samt vidare att centralnämnden till fiskeristyrelsen och jordbruksnämnden skulle avge redogörelse för sin och för de till centralnämnden anslutna organisationernas verksamhet i vad den avsåg propaganda för fisk. Av det förenämnda framgår enligt jordbruksnämnden, att Kungl. Maj:t, i samband med

att beslut meddelats om beviljande av statsmedel till centralnämnden för fiskpropaganda, förutsatt, att hinder ej skall föreligga för de i centralnämnden ingående prisregleringsföreningarna på fiskets område att bidra med medel till centralnämndens verksamhet. Frågan om storleken av eventuella sådana bidrag bör med hänsyn till arten av prisregleringsföreningarnas verksamhet underställas jordbruksnämnden för godkännande liksom även frågan om utbetalande i annan ordning av medel för propaganda för fisk.

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen utgår giltighetstiden för förordningen 1952: 320 om viss reglering av handeln med fisk, m. m. den 30 juni 1959. Jordbruksnämnden erinrar om att i propositionen 1955: 105 föredragande statsrådet förklarat sig ej berett att taga ställning till 1951 års fiskhandelsutrednings förslag angående frågan om fortsatt giltighet av denna förordning samt om auktorisationssystemet på ostkusten, med hänsyn bl. a. till att i direktiven för 1954 års fiskeriutredning ingår att verkställa en översyn även av riktlinjerna för prisregleringen av strömming. I avvaktan på resultatet av denna översyn finner sig jordbruksnämnden böra föreslå, att giltighetstiden för omförmälda förordning 1952: 320 förlänges t. o. m. den 30 juni 1960. I detta sammanhang fäster nämnden uppmärksamheten på att näringsfrihetsrådet genom beslut den 19 juni 1958 lämnat de auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna på ostkusten fortsatt tillstånd att tillämpa av nämnden meddelade föreskrifter om förbud mot underskridande av partinoteringar och om minimirabatter på färsk och frusen strömming, så länge förut omförmälda förordning 1952: 320 om viss reglering av handeln med fisk i sin nuvarande huvudsakliga utformning äger fortsatt giltighet, dock längst t. o. m. den 30 juni 1959. Nämnden avser att sedermera i skrivelse till näringsfrihetsrådet anhålla, att ifrågavarande tillstånd målte förlängas tills vidare i avvaktan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings arbete.

Vidare erinrar jordbruksnämnden, att det i nya 10 a § tulltaxeförordningen föreskrivits den ändringen, att tull skall i fråga om varje varuparti, som särskilt anmälts för förtullning, påföras i jämna kronor, så att överskjutande öretal bortfaller. Motsvarande ändring bör enligt nämndens mening företagas i 9 § förordningen 1952: 320 i fråga om prisregleringsavgiften för importfisk.

Vad angår skyddet för avsättningen inom landet av fladensill framhåller jordbruksnämnden, att den i sitt år 1953 avgivna förslag om prisregleringen på fiskets område under budgetåret 1953/54 förklarade sig ha för avsikt att, därest förhållandena icke föranleder till annat, under de närmaste åren dels upprätthålla förbud mot försäljning av islandssill, dock längst t. o. m. utgången av september resp. år, dels inställa importlicensgivningen för annan beredd sill än islandssill under den tid försäljningsförbudet gällde. Under de senaste 4 åren med undantag av år 1956 har ifrågavarande åtgärder icke vidtagits. I princip anser nämnden, att sådana ingripanden ej heller fortsättningsvis skall behöva ifrågakomma utan att

de bör kunna ersättas med bl. a. kvalitetsfrämjande åtgärder av beskaffenhet att stärka fladensillens konkurrenskraft i förhållande till andra sillsorter. Erfarenheten torde också ha visat, att hittills vidtagna dylika åtgärder varit av betydelse för avsättningen av salt fladensill på den inhemska marknaden.

III. Utrikeshandeln med fisk

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen utgår giltighetstiden för förordningarna angående reglering av införseln och utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur den 30 juni 1959. Jordbruksnämnden föreslår, att dessa båda förordningar förlänges att gälla t. o. m. den 30 juni 1960.

I särskilda bilagor till nyssnämnda förordningar har med angivande av tulltaxans statistiska nummer upptagits de varuslag, som omfattas av förordningarna. Fr. o. m. innevarande år gäller emellertid en ny tulltaxa, vari de olika varuslagen klassificerats efter ett nytt, på den s. k. brysselnomenklaturen grundat system. Jordbruksnämnden har med anledning härav föreslagit vissa av den nya tulltaxan betingade ändringar av bilagorna. Vad angår införselförordningen har ändringarna härvid i stort sett begränsats till att i dennas varuförteckning anslutning skett till nomenklaturen i gällande tulltaxa. I fråga om utförselförordningen har härutöver den ändringen vidtagits, att en obetydlig utvidgning skett av det varuområde, som regleras av förordningen. Utvidgningen avser vissa fiskvaror, som vid tidpunkten för förordningens tillkomst redovisades gemensamt med andra livsmedel. Härigenom kommer samtliga varuslag, som tillhör Brysselnomenklaturens kap. 3 samt positionerna 16.04 och 16.05 att omfattas av utförselförordningen. Nämnden anmärker, att denna utvidgning av förordningens tillämpningsområde ej står i strid med tidigare uttalanden i ämnet. I propositionen 1953:197 har nämligen föredragande statsrådet vid behandlingen av frågan om regleringen av exporten av fisk förklarat sig ej ha något att erinra mot att exportförfattningen i enlighet med nämndens förslag omfattade alla slag av fisk och skaldjur. De till nämnden knutna import- och exportråden för fisk har vid nyligen hållna överläggningar inför nämnden förklarat sig ej ha något att erinra mot ifrågavarande ändringar.

Vad angår den fortsatta tillämpningen av *importregleringen* på fisk föreslår jordbruksnämnden, att regleringen skall anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som tillämpas under innevarande budgetår. Nämnden har därvid beaktat, att enligt uttalande av föredragande statsrådet i propositionen 1957:88 — intill dess resultatet av 1954 års fiskeriutrednings arbete föreligger — möjligheten att reglera importen genom införselavgift ej bör ytterligare utnyttjas, såvida ej väsentligt ändrade förhållanden föranleder därtill. I anslutning härtill lämnar nämnden en redogörelse för den hittillsvarande tillämpningen av importregleringen.

Jordbruksnämnden erinrar vidare om att nämnden i sin framställning an-

gående fiskprisregleringen för innevarande budgetår med anledning av ett av konservindustrien väckt förslag om vidgning av frilistningen av fisk till kryddad och färsk skarpsill uttalat, att förslaget, som avsågs skola tillämpas först under innevarande budgetår, fick bli beroende av överväganden i anslutning till senare överläggningar med av frågan berörda parter. Nämnanden upplyser, att frågan om importen av skarpsill under det gångna året varit föremål för upprepade överläggningar mellan representanter för västkustfiskets organisationer och för konservindustrien. Från västkustfiskets sida har man därvid — i likhet med tidigare — motsatt sig förslaget om en definitiv frilistning av skarpsillen men förklarat sig ej ha något att erinra mot att vissa tidsbegränsade beslut meddelades om fri import av den kryddade varan. Västkustfiskets representanter har vidare tillstyrkt, att import av färsk skarpsill tills vidare får ske mot generell importlicens. Från konservindustriens sida har man vid nämnda överläggningar — utan att i princip frånga kravet på en definitiv frilistning av all skarpsill — ansett sig för den färska varan i varje fall tills vidare kunna godtaga det av fiskarna tillstyrkta systemet med generell importlicens. Anmärkas bör enligt nämnden, att tillförseln av skarpsill på västkusten även under innevarande säsong varit exceptionellt låg, vilket belyses av att tillförseln från mitten av september till utgången av december uppgått till endast 0,9 milj. kg mot för samma tid vart och ett av åren 1955 och 1956 4,2 milj. kg. Motsvarande tal för år 1957, då förslaget om frilistning av skarpsill väcktes, var 1,2 milj. kg.

Jordbruksnämnden upplyser, att nämndens beslut i fråga om importen av skarpsill under innevarande säsong innebär, att från säsongens början — omkring mitten av september — import tills vidare medgivits av färsk skarpsill mot generell importlicens. Vad angår den kryddade varan i förpackningar med en nettovikt av minst 45 kg har denna genom olika beslut av nämnden fortlöpande frilistats med början fr. o. m. den 1 september 1958 tills vidare t. o. m. utgången av februari 1959. De av nämnden sålunda vidtagna åtgärderna har medfört, att importen av såväl färsk som kryddad skarpsill under innevarande säsong kunnat fortgå utan hinder. Härigenom har nämnden i varje fall tills vidare i full utsträckning tillgodosett syftet med konservindustriens förslag. Vad angår det ånyo framlagda förslaget om frilistning framhåller nämnden, att den egentliga säsongen för kryddning av skarpsill i huvudsak redan avslutats och att något ställningstagande till förslaget därför ej nu behöver ske. Nämnden är emellertid beredd att upptaga frågan till prövning i god tid före nästa säsong, som börjar under september månad.

För export av fisk och fiskprodukter fordras i princip licens av jordbruksnämnden. Dessa varor är emellertid upptagna bland de varuslag, som är föremål för s. k. villkorlig exportfrilistning. Detta innebär, att de under vissa förutsättningar tills vidare får exporteras utan särskild licens till bl. a. OEEC-området. Bland de förutsättningar, som nämnden uppställt för frilistningen, märkes dels att den får utnyttjas endast av affärs-

företag, som är infört i svenskt firma-, förenings- eller aktiebolagsregister, dels att fisk, som exporteras, skall vara inköpt enligt gällande bestämmelser om reglering av handeln med fisk samt om prisreglering beträffande fisk, dels att företag, som önskar utnyttja frilistningen, låter hos jordbruksnämnden registrera en förbindelse att iakttaga de för licensfriheten uppställda villkoren.

Jordbruksnämnden anför i sin skrivelse, att nämnden i sådana frågor berörande export av fisk och fiskprodukter, som är av intresse för den svenska fiskerinäringen eller eljest av mera allmän betydelse, inhämtar uttalande från det s. k. *fiskeexportrådet*.

Vidare har *exporten till länder med centraliserad import* koncentrerats till vissa organ, som under särskilda förutsättningar tillerkänts ensamrätt till exportlicenserna på ifrågavarande länder.

I detta sammanhang framhåller jordbruksnämnden, att behovet av ett organ motsvarande det s. k. *fiskeexportrådet* och av en centralisering utav *fiskeexporten*, såvitt gäller länder med centraliserad import, har bestyrkts vid upprepade tillfällen även under det gångna året. Enligt nämndens mening är det, om exportmöjligheterna skall kunna tillvaratagas rationellt, erforderligt att exporten även i fortsättningen regleras i den omfattning, som nu sker. Nämnden erinrar om att livsmedelskommissionen i ett år 1950 till Kungl. Maj:t framlagt förslag om organisationen av *fiskeexporten till länder med centraliserad import* betonat nödvändigheten av att från svensk sida ett enhetligt uppträdande iaktogs vid förhandlingar och affärsuppgörelser med länder, där importen av fisk är centraliserad. Enär förutsättningar vid denna tidpunkt saknades för en samverkan inom ett enda organ, föreslog kommissionen, att exportintressena tills vidare skulle samlas inom 3 särskilda organ, 1 för exporten av färsk fisk från västkusten, 1 för exporten av saltad fisk från västkusten samt 1 för exporten av färsk och beredd fisk från sydkusten. För strömmingsexporten från ostkusten förelåg — enligt kommissionen — icke anledning till särskilda åtgärder, när det gällde exporten till centraliserade marknader, eftersom sådan export på grund av prisläget på exportmarknaderna endast kunde komma i fråga för strömming, som fiskarnas centralorgan Ostkustfisk fått övertaga i egenskap av prisregleringsförening. Vad livsmedelskommissionen föreslagit angående antalet organ föranledde icke någon erinran av föredragande departementschefen i propositionen 1950:202, men denne underströk önskvärdheten av att antalet organ kunde reduceras samt att eventuella möjligheter härtill tillvaratogs. Jordbruksnämnden anser, att samverkan i ett enda organ beträffande exporten till länder med centraliserad import alltjämt bör eftersträvas, och förklarar sig ha för avsikt att — mot bakgrunden av i det föregående redovisade uttalanden av nämndens råd — undersöka de nu förefintliga möjligheterna till en dylik samverkan. Med hänsyn till nyssnämnda uttalande av föredragande departementschefen anser jordbruksnämnden hinder ej föreligga för nämnden att genomföra en centralisering av exporten till ett enda organ.

Vad angår kostnaderna för befattningen som fiskexportrepresentant för budgetåret 1959/60 erinrar jordbruksnämnden om att under anslagspunkten Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. i årets statsverksproposition (p. 166) föreslagits, att dessa — i enlighet med vad som gäller för innevarande budgetår — till ett belopp av 45 000 kr. skall bestridas ur omförmälda reservationsanslag och till återstoden, likaledes 45 000 kr., av de för budgetåret 1959/60 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område. Befattningen har inrättats genom Kungl. Maj:ts beslut den 23 oktober 1952 och har av den innevarande fiskexportrepresentanten innehafts sedan den 1 december 1952. Befattningshavaren är sedan den 1 januari 1955 stationerad i Bonn.

Jordbruksnämnden framlägger härefter förslag om bestridandet av kostnaderna för *kvalitetskontroll av fisk och fiskprodukter*. Inledningsvis erinrar nämnden om att den med stöd av förenämnda bemyndigande den 11 april 1958 äger att till bestridande av i propositionen 1958: 71 omförmälda eventuella tillskott till kvalitetskontrollen samt av sådana kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver, som icke kan täckas genom inflytande kontrollavgifter, använda i första hand i clearingkassan för fisk den 1 juli 1958 kvarstående medel och i andra hand ett belopp av högst 20 000 kr. ur de för budgetåret 1958/59 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område.

Vad angår den fortsatta finansieringen av konservkontrollen erinrar jordbruksnämnden, att enligt uttalanden i propositionen 1957: 88 skulle efter en under år 1957 företagen omläggning av konservkontrollens arbetsformer och avgiftssystem annat tillskott av statliga medel ej erfordras för kvalitetskontroll av konserver än ett engångsbelopp av 20 000 kr., vilket belopp samma år med stöd av erhållet bemyndigande utanordnats att tillföras en i propositionen omförmäld buffertfond. Nämnden har därefter i sin skrivelse angående fiskprisregleringen för innevarande budgetår anmält, att fortsatt behov av statliga medel kunde uppkomma för konservkontrollens finansiering genom att exporten av fiskkonserver under år 1957 väsentligt nedgått och kunde förutses avsevärt minska även under år 1958. Då emellertid farhågorna i fråga om exportutvecklingen dessbättre ej besannats, har för budgetåret 1957/58 — i stället för ett beräknat underskott i kontrollverksamheten — kunnat uppvisas ett överskott, vilket resultat åstadkommits även genom att kostnaderna för kontrollen nedbringats. Även om detta överskott under senare hälften av år 1958 till någon del redan förbrukats, bör det tillsammans med övriga i buffertfonden inestående medel kunna förslå för täckande av kostnaderna för konservkontrollen fram till den 1 juli 1960. Då av naturliga skäl stora svårigheter emellertid föreligger att beräkna de framtida inkomsterna och utgifterna för konservkontrollen, bör enligt nämnden möjlighet finnas att även nästa budgetår vid behov kunna använda statsmedel för konservkontrollens finansiering. I likhet med förra året föreslår nämnden därför att — därest medlen i buffertfonden ej förslår för täckande av kostnaderna

— tillskott av statsmedel skall kunna ifrågakomma för finansieringen av kontrollen. Nämnden förutsätter därvid, att även fortsättningsvis vid export av normal omfattning kostnaderna i sin helhet skall kunna täckas genom kontrollavgifterna och att svenska konservkontrollens råd, som närmast under nämnden handhar kontrollen, skall hos nämnden påkalla en höjning av avgifterna, därest de normala kontrollkostnaderna skulle stiga.

Beträffande kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver framhåller jordbruksnämnden att denna utövas av kontrollpersonal, som är direkt underställd jordbruksnämnden. För bestridande av kostnaderna för denna kontroll — av annan än för försäljning på hemmamarknaden avsedd salt strömning — upptages kontrollavgifter av den som begärt kontrollens utförande. Dessa avgifter förslår totalt sett ej till täckande av kostnaderna för kontrollen. För budgetåret 1957/58 har sålunda inkomsterna av löpande kontrollavgifter understigit utgifterna för kvalitetskontrollen med i runt tal 18 000 kr. Under åren dessförinnan har underskotten varierat mellan omkring 11 000 och 31 000 kr. Behållningen i clearingkassan för fisk uppgick per den 1 juli 1958 till omkring 41 000 kr. Av detta belopp har ca 15 000 kr. använts under första hälften av innevarande budgetår för kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver. Beloppet är avsevärt högre än det statliga tillskottet för kontrollen under motsvarande tid år 1957, vilket beror på att inkomsterna under år 1958 starkt nedgått genom minskad export av de varor, som omfattas av kvalitetskontrollen. För återstoden av innevarande budgetår liksom för budgetåret 1959/60 saknas möjlighet att med någon större grad av säkerhet beräkna det tillskott, som utöver kontrollavgifterna erfordras för kvalitetskontrollens fullgörande. Storleken av detta tillskott är nämligen, såsom nämnden nyss antytt, beroende av bl. a. omfattningen av den export, som blir föremål för kvalitetskontroll. Om hänsyn emellertid togs till hittillsvarande utgifter under innevarande budgetår för ifrågavarande kontroll, skulle enligt nämnden behovet av tillskottsmedel för hela budgetåret kunna beräknas till omkring 30 000 kr. Ca 11 000 kr. skulle den 1 juli 1959 då kvarstå i clearingkassan. För bestridande av kostnaderna under nästa budgetår för kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver anser sig nämnden böra räkna med att minst samma tillskott av statliga medel kan komma att erfordras som det för innevarande budgetår beräknade. Härtill kommer de medel, som eventuellt kan behöva tillskjutas för finansieringen av konservkontrollen fram till den 1 juli 1960. Nämnden hemställer därför om bemyndigande att under nästa budgetår för kvalitetskontrollens genomförande använda dels i clearingkassan för fisk den 1 juli 1959 eventuellt kvarstående medel, dels ett belopp av högst 35 000 kr. av de för budgetåret 1959/60 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område. Jordbruksnämnden framhåller slutligen, att nämnden med representanter för fiskerinäringen överenskommit om höjning av vissa avgifter för den frivilliga kvalitetskontrollen.

IV. Departementschefen

Departementschefen har anfört följande.

»Avkastningen av det svenska havsfisket var under åren 1952—1956 10—15 procent högre än under de 5 närmast föregående åren och 65—70 procent högre än under åren närmast före det andra världskriget. Fångstmängden under år 1956 var visserligen den lägsta på 5 år men med avseende å fångstvärdet överträffades den endast av 1955 års motsvarande siffra. Enligt nu tillgängliga definitiva uppgifter utgjorde totalfångsten för år 1957 omkring 222 miljoner kilogram med ett värde av nära 149 miljoner kronor. Denna avkastning var den högsta dittills noterade till såväl kvantitet som värde. Beträffande år 1958 beräknar jordbruksnämnden, att en ytterligare ökning av fångstmängden ägt rum till omkring 233 miljoner kilogram. Även värdemässigt beräknas 1958 års havsfiske ha givit det största utbytet hittills och torde kunna uppskattas till cirka 154 miljoner kronor. Anmärkningsvärd är den under år 1958 synnerligen starka ökningen av direktlandningen av fisk, främst sill, i utlandet. Ökningen faller på de danska hamnarna. Fisket efter fladensill har gått tillbaka mycket kraftigt, medan strömmingsfångsterna ökat. Det genomsnittliga priset till fiskare för all fisk har under det sisteförflutna året varit högre än under år 1957, samtidigt som endast obetydliga förändringar har skett i fråga om priserna på fiskets förnödenheter.

Utrikeshandeln med fisk och fiskprodukter uppvisar för år 1958 högre siffror än någonsin tidigare. I förhållande till närmast föregående år ökade sålunda exporten enligt tillgängliga siffror kvantitativt med 28 procent och värdemässigt med 15 procent, medan motsvarande siffror beträffande importen är 19 respektive 24 procent. Den kvantitativa uppgången av importen, som berör i det närmaste samtliga fiskvarugrupper, är särskilt markant för frysta filéer, färsk långa, beredd sill samt färsk och kryddad skarp-sill. En stark ökning av importen kan även konstateras beträffande helgeflundra och makrill. Konsumtionen inom landet av fisk och fiskprodukter under sistlidna kalenderår har enligt jordbruksnämndens uppskattningar varit 2 miljoner kilogram större än under år 1957. Ökningen hänför sig främst till frysta filéer.

Såsom jordbruksnämnden framhållit föreligger även för nästa budgetår såvitt nu kan bedömas behov av fortsatt skydd för priserna till fiskarna. Prisregleringsverksamheten torde därför böra bibehållas även under budgetåret 1959/60. I avbidan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings arbete torde prisregleringen därvid böra handhas i huvudsak på samma sätt som hittills, d. v. s. i stort sett i enlighet med de uttalanden i ämnet, som gjorts av föredragande departementschefen i propositionen 1951: 81.

Prisregleringen är för närvarande grundad på förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. Giltighetstiden för denna utgår den 30 juni 1959. I avvaktan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings arbete bör förordningen liksom hittills förlängas för ett år och sålunda erhålla fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1960.

Av den redogörelse, som jordbruksnämnden lämnat rörande kostnaderna för upprätthållandet av prisregleringen, framgår att utbetalningarna av pristillägg och prisutjämningsmedel för år 1958 — liksom för åren 1951—1957 — rätt avsevärt understiger summan av de under året influtna reglerings- och införselavgifterna. Behållningen av prisregleringsmedel uppgick sålunda den 1 januari 1959 till 14,7 miljoner kronor mot 12 miljoner kronor vid ingången av år 1958.

I anslutning till vad jag förut anfört, torde prisregleringen även under budgetåret 1959/60 i princip böra bedrivas så, att medelsbehovet för att upprätthålla den i huvudsak kan täckas av till prisregleringskassan inflytande medel. I avbidan på resultatet av 1954 års fiskeriutredning synes mig vidare prisregleringsavgifter även under nästa budgetår böra kunna uttagas i den omfattning, som förekommit under de senare åren.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår torde enligt min mening ej heller under nästa budgetår hinder böra möta att — under särskilda förhållanden och på de villkor, som fastställs av Kungl. Maj:t — använda behållningen i prisregleringskassan för lån till regleringsföreningarna för tillfällig finansiering av kreditförsäljningar på export. Jag tillstyrker vidare jordbruksnämndens förslag, att prisregleringsföreningarna skall få disponera de krediter, för vilka staten ställt garanti, till deras fulla belopp jämväl under budgetåret 1959/60.

Vad jordbruksnämnden anfört rörande skyddet för avsättningen inom landet av fladens sill föranleder ej någon erinran från min sida.

Regleringen av importen och exporten av fisk och fiskprodukter sker för närvarande med stöd av bland annat förordningarna den 5 juni 1953 angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur (nr 372) samt angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. (nr 374). Båda förordningarnas giltighetstid utgår den 30 juni 1959.

Även för nästa budgetår torde, såsom jordbruksnämnden föreslagit, importregleringen böra anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som nämnden ägt tillämpa under innevarande budgetår. I avbidan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings översyn torde sålunda giltighetstiden för införsel förordningen (1953:372) böra förlängas för tiden till och med den 30 juni 1960.

Med utgångspunkt från jordbruksnämndens beräkning av de medel, som genom uttagande av införselavgifter å frysta och färska filéer av gråsej, kolja, kungsfisk, torsk och vitling kan komma att inflyta under budgetåret 1959/60, torde inkomsterna av införselavgifter för närvarande kunna uppskattas till ett belopp av omkring 1,6 miljoner kronor. Jag kan ansluta mig till nämndens förslag, att de för budgetåret 1959/60 inflytande införselavgiftsmedlen disponeras på i huvudsak samma sätt som prisregleringsavgifterna och sålunda i första hand användes för täckande av de löpande utgifterna för prisregleringens upprätthållande.

Vad jordbruksnämnden anfört angående frilistningen av kryddad eller färsk skarpsill föranleder ej någon erinran från min sida.

Såsom jordbruksnämnden vidare anfört, synes det erforderligt att, för att rationellt tillvarata föreliggande exportmöjligheter, även under nästa budgetår reglera exporten i ungefär samma omfattning som för närvarande. Jag förordar därför, att exporten jämväl under budgetåret 1959/60 ordnas efter i huvudsak de grunder, som följts under innevarande budgetår. I enlighet härmed bör även utförsel förordningen (1953:374) ges förlängd giltighet för tiden till och med den 30 juni 1960.

I propositionen 1958:71 har uttalats, att — intill dess resultatet av 1954 års fiskeritrednings översyn föreligger — möjligheten att uttaga import- och exportavgifter på fisk, med undantag för tidigare omförmälda slag av fiskfiléer, icke bör utnyttjas, såvida ej väsentligt ändrade förhållanden föranleder därtill. Någon ändring i de sålunda redovisade möjligheterna att uttaga ifrågakarande avgifter anser jag icke påkallad för nästa budgetår.

För budgetåret 1958/59 har medgivits, att till kostnaden för en befattning som fisk exportrepresentant får tagas i anspråk högst 90 000 kronor, varav 45 000 kronor från det å riksstaten under nionde huvudtiteln redovisade reservationsanslaget Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. och återstoden från de för budgetåret 1958/59 genom upptagande av införselavgifter på fiskets område inflytande eller dessförinnan influtna medlen.

Såsom redan föreslagits vid behandlingen av nyssnämnda anslag i årets statsverksproposition (IX ht, p. 166), torde till täckande av kostnaderna för befattningen för budgetåret 1959/60 böra beräknas ett oförändrat belopp av 90 000 kronor. I anslutning till vad som i nämnda sammanhang anförts, bör vidare — sedan 45 000 kronor av kostnaderna för befattningen bestritts ur anslaget — återstoden utgå ur de för budgetåret 1959/60 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgifterna på fiskets område.

Behov av centralisering vid export av fisk till länder med centraliserad import har enligt jordbruksnämnden förelegat även under det sistlidna året. Den nuvarande formen för centralisering innebär emellertid, att denna export handhaves av flera organ, såsom på sydkusten föreningen Sydsvensk exportfisk samt på västkusten exportutskotten för svensk saltsill och för färsk fisk. Exportlicenserna för nämnda utskotts räkning utställes för närvarande på föreningen Västkustfisk. Jordbruksnämnden har förklarat sig ha för avsikt att undersöka möjligheterna att genomföra en ytterligare centralisering av exporten på ifrågakarande marknader till ett enda organ. Nämnden har därvid hänvisat till att nämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område enhälligt tillstyrkt ett samgående. Enligt propositionen 1950:202 ansåg dåvarande departementschefen det önskvärt, att antalet organ för den centraliserade exporten kunde reduceras, när bättre möjligheter yppades än de som förelåg vid denna tid. För egen del vill jag understryka önskvärheten av att en ytterligare centrali-

sering av ifrågavarande export nu kan företagas och att en närmare samverkan mellan de olika exportintressenterna på denna väg kommer till stånd. Vad jordbruksnämnden anfört i denna sak föranleder därför ingen erinran från min sida.

I detta sammanhang torde jag få taga upp jordbruksnämndens nu framförda förslag angående frågan om fiskhandels och fiskberedningsindustriens representerande inom prisregleringsföreningarna, vilken fråga omnämndes även i förra årets proposition angående fiskprisregleringen (1958:71). Jag förklarade vid anmälan av nämnda proposition, att jag fann det önskvärt, att jordbruksnämnden upptog överläggningar i saken med berörda parter och vidtog de åtgärder, till vilka överläggningarna kunde leda. Nämndens förslag efter förda överläggningar — för vilka redogjorts i det föregående — går ut på att ifrågavarande handel och industri bör representeras med 2 respektive 3 av nämndens utsedda ledamöter i styrelserna för föreningarna Västkustfisk och Syd-kustfisk. Styrelserna består för närvarande av 8 respektive 11 ledamöter. Vidare föreslår jordbruksnämnden, att styrelseordförandena skall tillsättas av nämnden. Med hänsyn till bland annat den utvidgning av prisregleringsföreningarnas verksamhetsområde, vilken — såsom framgår av den närmare redogörelsen i det föregående för nämndens förslag — ägt rum efter tillkomsten år 1946 av nu gällande prisregleringssystem, synes ett dylikt ökat hänsynstagande till fiskhandels och fiskberedningsindustriens intressen på området nu i princip motiverat. Då emellertid frågan om en närmare samverkan mellan dessa näringsgrenar och fisket, enligt vad jag nyss anfört, nyligen tagits under övervägande i ett annat hänseende, nämligen på exportområdet, är jag i avvaktan på resultatet härav icke beredd att i detta sammanhang taga slutlig ställning till det av jordbruksnämnden framlagda förslaget angående representationen i prisregleringsföreningarna.

Den 1 januari 1959 trädde en ny tulltaxa i kraft, vari de olika varuslagen klassificerats efter ett nytt system grundat på en efter internationellt samarbete tillkommen nomenklatur, den s. k. bryssel-nomenklaturen. Efter förslag av jordbruksnämnden vill jag förordna, att i samband med förlängningen av de tidigare nämnda införsel- och utförsel-förordningarna företages sådana ändringar i de till desamma hörande varuförteckningarna, att dessa bringas i bättre överensstämmelse med den nya tullstatistiska indelningen. I stort sett berör dessa ändringar icke det sakliga innehållet i ifrågavarande varuområden. Endast i vissa föga betydelsefulla avseenden har varuområdena jämkats i syfte att ernå överensstämmelse med de nya tullstatistiska positionerna.

I tulltaxeförordningen har under 10 a § intagits föreskrifter om att tull skall påföras i jämna kronor, så att överskjutande öretal bortfaller. Mot-svarande debiteringsförenkling föreslår jag genomförd beträffande prisregleringsavgifterna för importfisk samt införselavgifterna.

För kvalitetskontroll av fiskkonserver skall enligt uttalanden i propositionen 1957: 88, vilka lämnats utan erinran av riksdagen, tillskott av statsmedel ej vidare erfordras, sedan 20 000 kronor tillförts en i propositionen omförmäld buffertfond. På grund av inträffade och befarade exportsvårigheter medgav emellertid riksdagen år 1958 beträffande budgetåret 1958/59 ett tillfälligt avsteg från sagda princip. Till bestridande av erforderligt tillskott till konservkontrollen samt av sådana kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver, som icke kunde täckas genom inflytande kontrollavgifter, skulle sålunda under nämnda budgetår få tagas i anspråk i första hand i clearingkassan för fisk den 1 juli 1958 kvarstående medel och i andra hand ett belopp av högst 20 000 kronor ur de för budgetåret 1958/59 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område.

Även om inflytande kontrollavgifter i konservkontrollverksamheten jämte i buffertfonden inestående medel beräknats kunna täcka konservkontrollkostnaderna fram till den 1 juli 1960, anser jordbruksnämnden — med hänsyn till svårigheterna att beräkna de framtida inkomsterna och utgifterna i verksamheten — att möjlighet bör finnas att även under nästa budgetår vid behov använda statsmedel för finansieringen av konservkontrollen. De medel, som under nästa budgetår kommer att erfordras för kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver utöver vid sistnämnda kontroll inflytande kontrollavgifter, har jordbruksnämnden beräknat till minst 30 000 kronor. Nämnden framhåller i anslutning härtill, att — därest behovet av tillskottsmedel för kvalitetskontrollen för innevarande budgetår ur clearingkassan för fisk ej kommer att överstiga 30 000 kronor — behållningen i kassan den 1 juli 1959 beräknas uppgå till cirka 11 000 kronor. För genomförandet av hela kvalitetskontrollen under budgetåret 1959/60 erfordras enligt jordbruksnämnden dels nyssnämnda i clearingkassan kvarstående medel, dels ett belopp av högst 35 000 kronor av införselavgiftsmedel.

Med hänsyn till det anförda, finner jag mig böra förorda, att till bestridande av eventuellt erforderligt tillskott till konservkontrollen samt av sådana kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver, som icke kan täckas genom inflytande kontrollavgifter, skall få tagas i anspråk i första hand i clearingkassan för fisk den 1 juli 1959 kvarstående medel och i andra hand ett belopp av högst 35 000 kronor ur de för budgetåret 1959/60 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område. Såsom jag framhöll vid anmälan av propositionen 1958: 71 förutsätter jag emellertid, att även i fortsättningen vid export av normal omfattning kostnaderna för konservkontrollen i sin helhet skall täckas genom kontrollavgifterna och att avgifterna skall höjas, därest de normala kontrollkostnaderna skulle stiga.

Vad jordbruksnämnden anfört angående bidrag från prisregleringsföreningarna för fiskpropaganda, föranleder ej någon erinran från min sida.

I enlighet med det anförda har inom jordbruksdepartementet utarbetats förslag till dels *förordning angående ändrad lydelse av 9 § förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma förordning, dels förordning om ändrad lydelse av 7 § förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur ävensom om ändring av den vid förordningen fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning, dels förordning om ändring av den vid förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning. Förslagen torde böra föreläggas riksdagen till antagande.»*

V. Utskottet

I föreliggande proposition har begärts bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1959/60 reglera priserna på fisk enligt i huvudsak de grunder, som tillämpas under innevarande budgetår. Från utskottets sida finnes icke något att erinra mot att sådant bemyndigande lämnas. I avbidan på resultatet av 1954 års fiskeriutrednings arbete torde prisregleringen böra handhas på samma sätt som hittills. Det torde följaktligen få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, statens jordbruksnämnd att handha regleringen i huvudsaklig överensstämmelse med de allmänna riktlinjer, som riksdagen tidigare godkänt. Utskottet är icke berett förorda att riksdagen i sammanhanget jämlikt motionerna I: 399 och II: 485 skall göra något uttalande om minimi- respektive garantiprisernas höjd i avseende på torsk och sill samt avstyrker följaktligen bifall till motionerna i fråga.

Såsom Kungl. Maj:t föreslagit torde prisregleringen även under budgetåret 1959/60 i princip böra bedrivas så, att medelsbehovet för att upprätthålla densamma i huvudsak kan täckas av till prisregleringskassan för fisk inflytande medel. Vidare förordar utskottet, att behållningen i denna kassa under i propositionen angivna förutsättningar får användas för lån till fiskprisregleringsföreningarna för tillfällig finansiering av kreditförsäljningarna på export. Utskottet har icke heller något att invända mot förslaget, att prisregleringsföreningarna skall få disponera sina statsgaranterade krediter till deras fulla belopp även under budgetåret 1959/60.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit och uttalat i fråga om regleringen av importen och exporten av fisk och fiskprodukter biträdades av utskottet, som därvid tillstyrker de i propositionen framlagda förslagen till ändringar i ifrågavarande in- och utförsel förordningar. Vidare tillstyrker utskottet förslaget beträffande bestridandet av kostnaderna för den i Bonn stationerade särskilda fiskeexportrepresentanten.

Utskottet har icke något att erinra mot, att — som Kungl. Maj:t förordat — till bestridande av eventuellt erforderligt tillskott till konserverkontrollen

samt av sådana kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver, som icke kan täckas genom inflytande kontrollavgifter, skall få tagas i anspråk i första hand i clearingkassan för fisk den 1 juli 1959 kvarstående medel och i andra hand ett belopp av högst 35 000 kronor ur de för budgetåret 1959/60 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område. Utskottet förutsätter dock i likhet med Kungl. Maj:t att även i fortsättningen vid export av normal omfattning kostnaderna för ifrågavarande verksamhet i sin helhet skall täckas genom kontrollavgifter och att avgifterna skall höjas, om de normala kontrollkostnaderna stiger.

Då utskottet icke har någon invändning mot vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit och anfört i förevarande proposition, hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. antaga omförmälda förslag till

1) förordning angående ändrad lydelse av 9 § förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma förordning;

2) förordning om ändrad lydelse av 7 § förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur ävensom om ändring av den vid förordningen fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning;

3) förordning om ändring av den vid förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. fogade bilagan, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning;

II. medgiva, att för tiden till och med den 30 juni 1960 reglering av priserna på fisk ävensom importen och exporten av fisk av vissa slag jämte därmed sammanhängande frågor må anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i det föregående;

III. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1959/60 för lån i Sveriges kreditbank aktiebolag mot gängse ränta ställa garanti dels åt Sydkustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 2 000 000 kronor jämte ränta, dels åt Västkustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 3 000 000 kronor jämte ränta; samt

IV. avslå motionerna I: 399 och II: 485.

Stockholm den 9 april 1959

På jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Lage Svedberg, Nord, Jon Jonsson*, Sigfrid Larsson*, Bertil Andersson, Eskilsson, Hermansson, Mossberger*, Hedström och Uno Olofsson;

från andra kammaren: herrar Pettersson i Dahl, Gustafson i Dädesjö, Arweson, Johanson i Västervik, Franzén i Motala, Nilsson i Lönsboda, Nilsson i Bästekille, Johansson i Öskerö, Carbell* och Hedin*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Eskilsson, Nilsson* i Bästekille och *Hedin*.